

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Ob zori češkoslovaške samostojnosti

(Prispevek k obletnici osvobojenja Čehoslovakov).

Prvo stvarno obliko je dobila češkoslovaška samostojnost z ustanovitvijo in mednarodnim priznanjem češkoslovaške armade. Njeni voditelji so v svojih spominih opisali nje nastoj, boje in povrnitev v domovino, prezreti pa je tudi ni mogel noben pisec zloma carske Rusije kot P. Miljukov itd.

Ko so se boljševiki 7. novembra 1917 polastili iz Petrograda državne oblasti v Rusiji, so morali vsled nastopajočega odpora leningradске garnizije in opozicije delavstva, predvsem pa vsled bližnje nevarnosti nemške invazije prenesti sedež oblasti v Moskvo.

V tej dobi je antanta poizkušala ustvariti novo vzhodno fronto na Uralu, ki naj veže vojaško kar mogoče veliko Nemcev; ko se pa to ni posrečilo, pa je netila v Moskvi in okolici upore, katere bi podprle preko Arhangelska antantne črte, strle s tem boljševizem in ob enem ustanovile v sredi Rusije novo protinemško bojno črto. Vsi ti poizkusi in porji pa so ostali malenkostni in nerešni. Nastop proti boljševikom je postal resen šele, ko so nastopili proti njim Čehoslovaki.

Češkoslovaška armada se je razvila iz češkoslovaških prebegov, katere je gnala v organizirani boj proti centralnim državam visoka misel narodne in politične osamosvojitve Čehoslovakov. Ta narodno revolucionarna armada je predstavljala resno, 50.000 moč broječo vojaško silo, ki je ostala nedotaknjena tudi od boljševiške propagande, kateri je podlegla carska ruska armada.

Po miru v Brest-Litovskem je Masaryk sklenil pogodbo z boljševiki, glasom katere so Čehoslovaki v Rusiji sestavili del češkoslovaške armade v Franciji, in kateri dovolijo boljševiki prost izhod iz Rusije. Ko so pa nastopili Čehoslovaki iz Ukrajine pot v Sibirijo, da se tako umaknejo nemškemu pohodu v južno Rusijo, takrat je dosegla Nemčija ob boljševikov, da ne bodo ti trpeli v Rusiji nobene druge oborožene sile razen rdeče armade; vsled te pogodbe so hoteli boljševiki Čehoslovake razorožiti, kar se jim je deloma tudi posrečilo. V istem času pa so nastopili v Moskvi proti Čehoslovakom in njihovem odhodu skozi Sibirijo lokalni sibirski sovjeti, ki se niso čutili proti Čehoslovakom dovolj močne in so zahtevali, da zapuste Čehoslovaki Rusijo preko Arhangelska.

V tem času pa so začeli 5. aprila 1919 Japonci z intervencijo in so izkrcali čete v Vladivostoku. Proti Japoncem, ki bi naj otvorili »vzhodno« fronto proti Nemcem, so hoteli Nemci, da preprečijo nastop te fronte, oborožiti in uporabiti nemške in avstro-ogrske ujetnike v Sibiriji. Radi transportov teh ujetnikov je bilo ustavljeno vsako prevažanje Čehoslovakov po sibirski železnici in Čehoslovaki so bili s tem razbiti. Prva skupina je bila že v osrednji Sibiriji blizu Jeniseja,

druga na Uralu okoli Čeljabinska, tretja pa še ob Volgi okoli Penze. Francozi so sedaj nasvetovali Čehoslovakom, da naj okrenejo svoje zadnje čete proti Arhangelsku, kar so pa ti odklonili iz bojazni, da se jih hoče s tem razdeliti in ločeno uničiti.

Razburjenje med Čehoslovaki, ki je nastalo vsled tega, pa je doseglo svoj vrhunec v Čeljabinsku 14. maja 1919. Iz vlaka z avstro-ogrskimi vojnimi ujetniki je bil vržen kos železa, ki je ranil na kolodvoru se nahajajočega češkoslovaškega legionarja. Čehoslovaki so nato vlak ustavili in krivca ustrelili. Po tem dogodku so Čehoslovaki takoj razorožili rdečo gardo v Čeljabinsku in se polastili tamošnjih zalog orožja. Medtem pa je vojni koimsar Trocki ukazal ustaviti vse Čehoslovake od Penze do Irkutska, jih razorožiti ter razpustiti in uvrstiti v rdečo armado oziroma v delavske komande; vsak oborožen Čeh ob sibirski železnici se mora takoj ustreliti in vsak transport, v katerem je samo eden oboroženec, se ima takoj odvesti v taborišče vojnih ujetnikov.

Vpričo teh dogodkov je češkoslovaški komite sklenil, da ne bo več slušal komand iz Moskve, kot je to bilo po zadnji pogodbi Masaryka z boljševiki, in imenoval Gajdo, Čečka in Vojcelovskega za voditelje treh ob sibirski železnici stoječih skupin. S tem se je začel brez vojne napovedi boj med Čehoslovaki in boljševiki in so bili Čehoslovaki kljub svojemu republikanskemu in demokratiškemu prepričanju pritegnjeni v antiboljševiški tabor.

V času, ko se je začelo nasprotstvo med Čehoslovaki in boljševiki, še ni bilo ob Volgi ali v Sibiriji nobene trdne vlade. Boljševiki so bili sicer v ozadju, ali socialni revolucionarji, ki so bili na moči, niso mogli proti kadetom in oficirjem uveljaviti nobene avtoritativne oblasti, pravtako pa ni za temi vladami stala nobena prava armada. Ali te vlade so imele protiboljševiški značaj, in tako je bila kooperacija med njimi in Čehoslovaki nujna. Vendar je bil proti borbi z boljševiki tako Masaryk kot antanta. Med Čehi je zastopal Gajda protiboljševiško akcijo in zasedel Novonikolajevsk in pozneje Krasnojarsk, Kadlec pa Minusinsk, s čimer je bila boljševiška moč v Sibiriji strta. Čehoslovaki so šli na osiguranje zveze med posameznimi armadnimi deli, in so tako onemogli, da bi jih raztrgali s transporti v Vladivostok. Oddelek pri Penzi je zasedel prehode čez Volgo; Gajda pa je z ofenzivo proti zahodu ustvaril zvezo med jenisejskimi in uralskimi Čehoslovaki. Ko je nastopila proti boljševikom nova sirska armada, je bila združena tudi povolška češka armada z uralsko. S tem je bila sirska železnica od Volge do Bajkalskega jezera v rokah Čehoslovakov.

Nastalo je vprašanje, kaj sedaj? Ali so bila dosedanja vojaška dela Čehoslovakov samo sredstvo za doseg izhoda v Francijo, kjer je Foch že dosegel odločitev? Z vojaškimi deli Čehoslovakov je nastala samoobsebi od antante name-ravana »vzhodna« fronta, ki pa ni imela toliko protinemškega, ampak predvsem protiboljševiški značaj. Ko so sedaj to fronto Čehi zgradili, je začela antanta z intervencijo, ki pa je trpela na japonsko-ameriškem nasprotstvu. Protiboljševiška akcija pa je trpela na nasprotstvu med povolško in centumasko sibijsko vlado, na nasprotstvu, ki ga ni bilo mogoče premostiti. Povolžani in Čehoslovaki so sedaj zgradili fronto med Samaro in Kazanom v pričakova-

Grško-turško prijateljstvo

VAŽNI MEJNIK V ZGODOVINI OBEH DRŽAV.

ANGORA, 29. oktobra. Venizelos, grški min. predsednik, in Mihalo-Kokulos, zunanji minister, z uspehom nadaljuje ta pogajanja za sklep prijateljske pogodbe med Grško in Turčijo. Venizelos je imel več sestankov s Kemalpašo in turškim zunanjim ministrom. Turški min. predsednik Ismetpaša je podal na slavnostnem banketu izjavo, v kateri je povdaril, da bo tvorila nova prijateljska pogodba med Grško in Turčijo važen mejnik v zgodovini obeh držav. Turško časopisje brez izjeme navdušeno pozdravlja Venizelosa in povdaria, da ima njegov prihod v Angoro velik pomen za utrditev prijateljskih odnošajev med obema državama.

ANKARA, 29. oktobra. Včeraj šta imela grški ministrski predsednik Venizelos in grški minister za zunanje zadeve Mihalakopulos enournno konferenco z grškim ministrom za zunanje zadeve Tevfik Ruždi-bejem o vseh vprašanjih, ki se tičejo obeh držav. Po kosilu je sprejel oba grška državnika predsednik turške republike Gazi Mustafa Kemal paša. Jutri 30. t. m. bo podpisana grško-turška pogodba o prijateljstvu in o ureditvi vprašanja omejitve pomorskega oboroževanja na podlagi statusa quo. S tem je petstoletno sovraštvo med dvema narodi pokopano.

Odgovor javnosti Mussoliniju

RAZEN RAZGRETIH GLAV NEMŠKIH FAŠISTOV VSE ODKLANJA MUSSOLINIJEVE IZJAVE.

PARIZ, 29. oktobra. Ves francoski tisk brez izjeme, desničarski in levičarski, je odločno odklonil Mussolinijeve tirade o potrebi revizije mirovni pogodbin o miroljubnosti Italije v nasprotju z ostalo hinavsko Evropo. Ves tisk smatra Mussolinijeve izjave kot povod, da se bo prepad med Italijo in Francijo še bolj poglobil. Naglašajo, da je Mussolini svoje izjave podal baš sedaj, pred sestankom pripravljane konference za razorožitev, ker je hotel Evropi povdati, da ne bo prišlo do razorožitve, če ne bodo izpolnjene italijanske zahteve.

Tudi vsi angleški listi se bavijo z Mussolinijevim govorom in njegovo bojevitostjo ter izražajo skrb, češ, da so izginile sedaj vse nade v zvezi z ratifikacijo pomorske pogodbe za razorožitev. Vsi listi povdariajo, da Mussolini dejanski pripravlja vojno.

BERLIN, 29. oktobra. Mussolinijev govor je izzval v nemškem časopisju ostro polemiko. Desničarski listi ga navdušeno pozdravljajo, zlasti pritrjujejo Mussolinijevim izjavam o potrebi revizije mirovni pogodbin, katere izjave so naperjene proti Franciji in njenim zaveznikom. Levičarski tisk pa ostro obsoja Mussolinijevo izvajanje in naglašajo, da se igra Mussolini z ognjem in izigrava Nemčijo proti Franciji. Tudi časopisje zmernih strank odklanja Mussolinijev govor. »Germania«, glasilo min. predsednika Brüninga, protestira proti trditvam Mussolinija, da v Nemčiji na-

rašča nacionalizem, in naglašajo, da je bil nacionalizem v državni notranji politiki Nemčije odklonjen.

BUKAREŠTA, 29. oktobra. Vsi rumunski listi odločno odklanjajo Mussolinijev govor.

Jadranska cesta Beograd—Kotor.

BEOGRAD, 29. oktobra. Dela na ureditvi jadranske ceste Beograd—Kragujevac—Kosovska Mitrovica—Peč—Cetinje—Kotor se približujejo kraju in bo najdalje do konca tega leta cesta v popolnoma rednem stanju in sposobna za promet. Z gospodarskega in ekonomskega vidika je to ena najvažnejših cest v naši državi in najkrajša zveza Beograda z morjem.

Zvišanje tarif na ruskih železnicah.

BERLIN, 29. oktobra. Glasom poročil iz Moskve bodo v Rusiji zvišali železniške tarife s 1. novembrom za 25 odstotkov.

Pri reviatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolenih, usedu (Henschuss) se uporablja naravna »Franz Josefova voda« z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala. Univerzitetne klinike izpričujejo, da je »Franz Josefova voda« posebno v srednjih letih in starostni dobi, izborno čistilno sredstvo za želodec in čreva. »Franz Josefova grenčica« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

nju napovedane pomoči od antante; ko pa te pomoči ni bilo, sta duh in morala armad na od antante inspirirani fronti padla.

Francozi in Čehoslovaki so sedaj začeli delovati na izmirenju povolške in sirske vlade; formalno se je sporazum dosegel, a praktično se ni izvedel. Vsled teh nesoglasij in vsled nesposobnosti sirske vlade je vojaštvo nove sirske armade, ki ni imela miselne zveze z vlado, prevzelo vlado v roke in uvedlo novembra 1918 Kolčakovo diktaturo.

Kot izrazi demokrati so bili Čehoslovaki proti izpremembi v sibirski vladi in od nje uvedenemu belemu terorju; protestirali so proti kršitvam svobode in demokracije, za kar so se borili. Proti novi diktaturi oficirjev se je obrnila tuda masa naroda in vse politične stranke.

Poleg notranjih političnih sporov so nastopili še diplomatski spori med sirsko vlado in Francozi ter Japonci, ki so dovedli pozneje do osebnih nasprotstev med Francozi in Kolčakom in do Kolčakove pogube. Na fronti so Kolčakovci še dosegali uspehe, dokler so bili poleg njih na bojnem polju Čehoslovaki. Izmučeni in domotožni pa so bili poslani Čehoslovaki marca 1919 v ozadje, da stražijo sibirsko železnico med Novonikolajevskim in Bajkalskim jezerom, da torej vršijo delo, ki so ga vršili pred začetkom bojev z boljševiki na Uralu in ob Volgi.

Protiboljševiška akcija Čehoslovakov — najmočnejše vojaške protiboljševiške armade — je bila s tem končana, sledila ji je vrnitev preko Vladivostoka pod domače krove.

Stiriacus.

Mariborski in dnevni drobiš

Obletnica svobode

je današnji dan, 29. oktober. Tega dne l. 1918 je Narodno Vijeće v Zagrebu na podlagi sklepa hrvatskega sabora prevzelo oblast v svoje roke za vse področje bivše avstro-ogrške monarhije. Povsod je vladalo nepopisno navdušenje, na rod je instinktivno okrenil pogled s severa napram jugu in vzhodu, in zavedal se je tega dne, da je edina možnost ujedinitve v veliko in močno kraljevino pod junaško narodno dinastijo Karagjorgievićev. Zagreb kot center odpora proti Avstro-Ogrski je na ta dan spregovoril imenom Hrvatske in Slovenije in prožil bratsko roko zmagoviti kraljevini Srbiji. Svoboda za naše kraje se je po velikih zmagah na frontah rodila pred 12 leti na današnji dan v Zagrebu.

Občni zbor „Rodu severnih wigwanov“

Za preteklo nedeljo je bil sklican 6. redni občni zbor „Rodu severnih wigwanov“. Udeležba je bila s strani članov-gozdovnikov polnoštevila. Navzoč je bil tudi zastopnik ljubljanskega „Rodu vzhajajočega solnca“ ter gozdovalnice dekleškega mariborskega rodu. Iz poročila o delu v pretekli poslovnici dobi se je dalo posneti, da se je lani razpadajoči rod tekom leta, kljub velikim oviram, dvignil skoraj iz svojih ruševin ter se razvil v vodilni rod sploh vseh slovenskih gozdovalnikov. „Rod severnih wigwanov“ je danes kvalitetno najboljši rod v Jugoslovanski gozdovniški ligi. O letošnjem taboru mariborskih gozdovalnikov v Kamniški Bistrici je poročal br. Rdeči Volk, da je bil najlepši in najbolje urejeni tabor, odkar obstoja pri Jugoslovanih gozdovniška organizacija. Velika zasluga gre v tem oziru spretnemu vodstvu mladega taborovodje Samotnega Volka in tabornega starešine dr. Žgeča. Vodstvo letošnjega tabora je uvedlo novo točko t. j. pomaganje bližnjim kmetom pri nujnem poljskem delu. Mariborski gozdovalniki so pomagali letos sušiti in spravljati krmo, mlatiti, voziti, splavljati drva itd. Taboriški mestni fantje so se s tem na najprirodnejši način približali slovenskemu kmetu. Spoznali so njegovo delo, običaje in navade. Bodoča letna taborenja bodo posvečena tudi zdravstvenim predavanjem za kmetijski narod. Glavar in knjižničar sta na predlog br. starešine dobila absolutorij s pohvalo. Po demistijski izjavi glavarja Samotnega Volka, ki si želi po 5 letih vztrajnega vodstva ptujskega in nato letos prvega mariborskega rodu malo oddahniti od velike in odgovorne naloge, je vodstvo volitev in nadaljnega zbora prevzel br. starešina. Izvolil se je nov rodov svet, sprejeli so se razni predlogi. Sestavil se je tudi petčlanski odbor, kateri bo sestavil predloge na spremembo in spopolnitev liginih in župnih pravil. Popoldne so se gozdovalniki podali na izlet proti Kamnici.

Osebnosti

Odlikovani so z redom Belega orla 5. stopnje Makso Klodič, pomočnik direktorja železnice v Ljubljani; z redom sv. Save 4. stopnje Franjo Seničar, delegat jugoslov. železnice v Zombolju; Franjo Jelašič in Franjo Šircelj, višja uradnika žel. direkcije v Ljubljani; Franc Gorše, šef prometne službe v Zidanem mostu; Franjo Smerda, šef pom. službe v Mariboru; Egon Tancig; šef prometne službe v Ljubljani; Karlo Štefin, postajenačelnik v Mariboru, glavni kolodvor; Alojzij Baša, postajenačelnik v Zidanem mostu; Avgust Ludvik, postajenačelnik v Ljubljani Ivan Leben, šef prog. sekcije v Mariboru, gl. kol. — Diplomski izpit iz kemije je napravila v Ljubljani gđca Dolarijeva, hčerka prof. dr. Dolarija. — Vsem naše čestitke!

Elektrifikacija Kamnice.

Ker so se pogajanja s kamniško občino za napeljava elektrike s to občino ugodno končala, je mestno električno podjetje že začelo z napeljavo in bodo dela tekom novembra zaključena. —

Novi stolni prošt mariborski, pomožni škof dr. Tomažič, ki je bil nedavno imenovan naslednikom pokojnega profesorja dr. Mateka, bo jutri 30. tm. ob 8. slovesno instaliran. Sanatorij za tuberkulozne železničarje pride na Pohorje.

V ponedeljek 27. tm. je prišla v Slov. Bistrico posebna komisija od žel. bolniškega sklada, ki si je pod vodstvom g. docenta dr. Matka še enkrat ogledala teren na Visolah in v celi okolici do Koblja ter ugotovila, da je ta prostor najprimernejši za zgradnjo sanatorija za jetične železničarje. Za izvedbo velikega načrta se bo nakupilo kakih 7 posestev. Sanatorij bo obstojal iz večjega števila objektov. Predvidenih je doslej za stroške krog 10 milijonov dinarjev. Z deli se bo pričelo na spomlad.

Iz seje mestnega sveta 28. tm.

Gradbena dovoljenja so dobili: Ivan Braun za preureditev prostorov za predilnico; Maks Weis za preureditev odprte lope v Slovenski ulici 26 v delavnico in skladišče; Josipu Gärtner za preureditev prodajalne v hiši Koroška c. 38; Ivo Kočevar za preureditev prodajniških prostorov v hiši Aleksandrova c. 19; Marija Knupš za preureditev dvorišnega poslopja pri hiši Glavni trg št. 19; Miloš Oset za prizidavo garaže in sobe pri hiši Aleksandrova c. 35; Marija Pelikan za preureditev dvorišnega poslopja pri hiši Vetrinjska ul. 26. — Uporabna dovoljenja so dobili: Hergouth Franc za gradbo prizidka za delavnico in skladišče, Rajčeva ul. 5; Polanec Marija za gradbo tobačnega paviljona na vogalu Slovenske in Strossmayerjeve ul.; Občekoristna stavbena in kreditna zadruga „Zadružni dom“ r. z. z. o. z. za preureditev hiše na Slomškovem trgu 6. Kriza...

Konkurz je odprt s 25. tm. nad trgovino Sport-Roglič na Grajskem trgu 1. Konkurni komisar je dr. Kovč, upravnik mase dr. Leskover. — Priglasen, a še ne odprt je konkurz nad Parkkavarno.

Proslava 28. oktobra.

Pri naši interni šolski proslavi našega državnega praznika v nedeljo popoldne v Narodnem domu je sodeloval odlični salonski kvartet „Dalibor“ pod vodstvom g. Lukeša ter s tem ne malo prispeval k lepemu poteku te prireditve. Umetniški četvorici izreka najlepšo zahvalo — Česky klub.

Sprememba posesti.

Hišo Roze Lininger na Aleksandrovi ul. 46 je kupila Jugoslov. udružena banka d. d. Zagreb za 450.000 Din.

Iz Sv. Duha na Ostrmem vrhu.

Ciril-Metodova podružnica je priredila dne 12. t. m. v prostorih gostilne Jakoba Šantla vinsko trgatavo. Prireditve se je prav dobro obnesla za kar gre vsa čast zavednemu prebivalstvu, ki je prireditve posetilo v lepem številu. Čast nam je bila pozdraviti na veselici tudi g. sreškega načelnika dr. Ipavca, njegovega brata g. zdravnika in prof. g. Canika. Gospod sreski načelnik je daroval prav lep znesek v namene prireditve, za kar se mu odbor najlepše zahvaljuje! Ves čisti dobiček Din 1037.10 je namenjen novemu gledališkemu odru, katerega gradi podružnica v šolskem poslopju. Potrebni les prispevajo posestniki brezplačno, kar je hvalevredno! Večje količine lesa so že prispevali: gosp. Jakob Šantl, g. Tacer Ivan, predsednik podružnice, in g. Štibler Anton, župan. Darovalcem iskrena hvala! — Darovali bodo potreben les še drugi posestniki in upanje je, da bo 1. decembra že prva predstava na našem odru. — O prosvetnem delovanju na naši severni meji se bomo še večkrat oglašili!

Neurje v framski kotlini.

Iz Frama nam poročajo: Niti najstarejši Framčani ne pomnijo takega razgrajanja elementov, kakor je bilo zadnjič. Zelo močno s koreninami v zemljo usidrana drevesa so padala kakor slabotna stebelca, njih verni drugi pa so bili — brzójavni drogovi. Naša kotlina je bila vedno zavarovana pred takimi uimami, letos pa nas je prav pošteno pretreslo. Marsikatera streha se je odkrila, le slamnate strehe so vstrajale. — Škoda zadnjega neurja znaša več 10.000 dinarjev. —

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Sreda, 29. oktobra. Zapito. Četrtek, 30. oktobra ob 20. uri »Dnevi našega življenja« ab. B. Premijera. Petek, 31. oktobra. Zapito.

»Dnevi našega življenja« je zelo učinkovit igrokaz znamenitega ruskega pisatelja in dramatika Leonida Andrejeva. Vsebina tega dela je zajeta iz študentovskega moskovskega življenja ter zapušča s svojo prešerno pesmijo, ganljivo težko preizkušano ljubeznijo in strašno bedo zelo močan vtis. Ta igrokaz se je že svojčas občinstvu zelo prikupil in upamo, da si je ohranil svoje simpatije. V prvih dveh dejanjih se pojo originalne ruske pesmi in romance. Sodeluje za sceno tudi vojaška godba. V glavnih vlogah nastopita gđc. Kraljeva in g. H. Tomašič, v večjih pa ga. Zakrajškova in gg. P. Kovič, Skrbinek, J. Kovič, Grom itd. Moderno stilno sceno sta izdelala gg. J. Kovič in Tomašič, slikal je gosp. Ussar. Režira g. J. Kovič.

Silne poplave v Prekmurju.

V nedeljo je Lendava po večdnevem deževju tako narasla, da je drla kot močna reka, se razlila po celi dolini krog Sobote, pretrgala nižje Sobote nasip in ogrožala Mursko Soboto samo. Tudi obmejna Kučnica je podivjala in cela prekmurska nižina je bila naenkrat ogromno jezero. V mnoge hiše je drla voda skozi okna. Raztrgane so ceste in ogromna je škoda na setvah in tudi sicer na poljih. Kriza, ki je bila že doslej huda, se bo v Prekmurju še poostрила.

Živalna kupčija na Dravskem polju.

Kolodvor v Račjem je bil vsako leto torišče zelo živahne kupčije. Letos je tudi, vendar samo glede sadja, dočim nimajo krompir in ostali deželni pridejki prav nobene cene in je trgovina s temi produkti v velikem zastoju. Gospodarski položaj Dravskega polja je letos vse drugo prej, kakor zavidljiv. Davčni plačilni nalogi pritiskajo neusmiljeno; sodnija grozi, nestalno vreme pa ovira spravljanje domačih pridelkov. — Ako se vreme ustali, bo še nekaj upanja. —

Predavanje o Splitu in njegovi okolici.

Opozarjamo, da predava danes ob osmih spet dr. Ivo Rubič v Apoklinu o »Splitu in njegovi okolici« s projekcijskimi slikami. Naj nikdo ne zamudi, se udeležiti tega zanimivega predavanja najboljšega poznavalca naše primorske metropole!

Vlomilsko-tatinska senzacija na Dravskem polju.

Iz Rač nam poročajo: Ustanovitelja »Ekonomskega društva« v Brezulah K. in Ž. sta prijavila oblastem, da je bilo v preteklih dneh vlomljeno in pri tem ukradenih 450 parov čevljev. Orožništvo pod vodstvom komandirja g. Romiha je z vso previdnostjo preiskalo celo zadevo in ker so razne okolščine vzbujale sum glede krivcev, sta bila oba navedena aretirana ter izročena državnemu pravdnistvu.

Na meji

se danes zjutraj orožniki iz Zg. Kungote aretirali Štefana Štefanka, 21-letnega krojača iz Rume, ko jo je nameraval popihati črez ... Izročeni je bil mariborski policiji, kjer so ugotovili, da dečka zasleduje uprava zagrebške policije zaradi zločinstva utaje.

Dvoje nezgod med otroci.

Včeraj so morali z reševalnim avtom prepeljati v splošno bolnico 10-letnega šolarja Zdravka Živeca iz Kejžarjeve ulice. Fant se je smukal na tovarniškem kolodvoru, kjer se ves dan vrši zelo živahno nakladanje in odkladanje izvoznega sadja in drugih tovorov. Pomešan med delavce je dobil z zabojem po glavi. Vsled težje rane je bil odrejen prevoz dečka v bolnico, kamor so pripeljali tudi 8-letnega Albina Korenčiča, ki je padel z letkega vrtljaka, ki prezimuje na koncu Ruške ceste v Studencih. Fantek je v velikem loku zletel z vrtljaka ter si pretresel notranje organe. —

Jugoslovenska Matica v Mariboru

ima svoj izredni občni zbor v četrtek, dne 30. t. m. v restavraciji Narodni dom. Začetek ob 8. zvečer. Dnevni red: Reorganizacija, volitve, slučajnosti. 3042

KINO

Grajski:

Od danes dalje: Krasen zvočni film iz mladih dni Goetheja.

Ljubezen mladih dni

Elga BRINK, Hans STÜVE.

Union:

Do vključno petka:

RIO RITA.

Krasna opereta v kateri poje znameniti John BOLES.

Od sobote dalje:

Nemški zvočni vefilm:

VELIKO HREPENJE.

36 znamenitih igralcev govori in poje.

Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17. 19. 21. uri; ob nedeljah in praznikih ob 15. 17. 19. in 21. uri. Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure na blagajni. XXVI

APOLO KINO

Soboto in nedeljo:

LJUDJE V POŽARU.

Harry PIEL, Nemi film.

Ugoden nakup kravat.

Velika izbira. — Solidne cene. — L. Ornik, Koroška c. 9. XLIII

Jabolka

odbrana za kuho, se dobijo vsak torek in petek od 8.—10. po znižani ceni pri Štajerski sadjarski zadrugi, Miklošičeva ul. 2. 3093

Opustitev trgovine.

V Mariboru in okolici dobro znana »Prva Mariborska Obačilnica na obroke, M. Geč, Maribor, Meljska cesta 29« opušča svoj obrat in priredi v svrhu čim prejšnje izpraznitve svoje zaloge v svojih prostorih Meljska cesta št. 29 počenši z današnjim dnem razprodajo vsega blaga po izvanredno nizkih cenah, na kar naše čitatelje z ozirom na predstoječo zimo posebej opozarjamo. Vse podrobnosti na zadnji strani našega lista. 3087

Četrtek! — Četrtek!

SVENGALI

Potovanje medla okrog sveta!
VELIKA — SVENGALI — KAVARNA!

Sokol kraljevine Jugoslavije in pravoslavna duhovščina

BEOGRAD, 29. oktobra. »Politika« objavlja izjavo patrijarha Varnave, ki predseduje v srbsko-pravoslavnem saboru v Sremskih Karlovcih, o odnošajih pravoslavnega svečeništva napram Sokolu kraljevine Jugoslavije. Patrijarh Varnava je izjavil, da je na sobotni seji srbsko-pravoslavni sinod reševal važno vprašanje, namreč prošnjo Saveza SKJ na sveti arhijerejski sabor, da bi svečeniki mogli sodelovati v Sokolu kraljevine Jugoslavije in njegovem delu. »O tej prošnji« — je izjavil patrijarh Varnava — »je sveti arhijerejski sabor sklenil, da srbsko-pravoslavna cerkev ne nasprotuje sodelovanju svečeništva v Sokolstvu, da pa se morajo svečeniki strogo držati cerkvenih predpisov in predpostavljanih duhovnih oblasti v pogledu nošnje svečeniške obleke in svojega svečeniškega poklica, ugleda in dostojanstva.«

Asfaltiranje cest Beograd—Zagreb in Beograd—Subotica.

BEOGRAD, 29. oktobra. Dela na asfaltiranju cest Beograd—Zagreb in Beograd—Subotica se bodo pričela takoj po izvršeni licitaciji in bodo trajala tri leta. Stroški so predvideni doslej v iznosu poldruga milijarde dinarjev.

Rudniška nesreča v Ameriki.

NEW-YORK, 29. oktobra. Radi eksplozije jamskih plinov v rudniku Matalcester v Oklahami je bilo zasutih 28 rudarjev. Rešilno moštvo je s polno paro na delu, vendar je moglo dozdaj kljub največjim naporom potegniti iz rova še le 5 trupel in je malo nade, da bi moglo še do ostalih, ker so dela otežkočena radi strupenih plinov.

Iz detinjske dobe železnice

Povodom nedavne proslave stoletnice prve angleške železnice je pri pojedini predsednik angleških državnih železnice sir Wedgwood pokazal prvi vojni red, izdan od angleške železniške družbe l. 1840. Ta kuriozna knjižica obsega poleg tabel o pri- in odhodu vlakov tudi razne druge predpise, ki jih v naših voznih redih ne najdemo več. Med drugim se pozivajo potniki, naj ne dajejo železniškim uslužbencem napitnin, naj ne kade v postajah in podobno.

V zvezi s temi posebnostmi prvega voznega reda je tudi cela vrsta anekdot iz detinjskih let železnice. Izgleda, da so v tej dobi smatrali potniki vlak za modernizirano vrsto kočije s to razliko, da je konje nadomestila lokomotiva. V ostalem pa so ostali pri dotedanjih navadah potovanja: če je komu odletel klobuk, je dal ustaviti lokomotivo in z božanskim mirom si je šel iskat izgubljeno pokrivalo. Potem seveda ni čudo, če so najhitrejši »ekspresni vlaki« tedenje dobe dosegli največ 45 km na uro. Ni anekdota, ampak resničen dogodek, da se je nekoč neki trgovec s sočivjem stavil, da bo s svojim vozičkom, ki ga je vlekel osel, popeljal »ekspresni vlak«. Trgovec je stavu dobil.

Seveda v takratnih idiličnih časih ljudje niso niti reflektirali na veliko naglico vlakov, nasprotno jim je bila mnogokrat celo neprijetna. Tako je l. 1843 kraljevski princ-soprog s svojo ženo, ko se je prvič vozil iz Windsorja v London z vlakom, pravil sprevodniku:

»Drugič pa, prosim, ne tako naglo!«
Kaj bi rekel danes ta princ, ko bi se znašel v peklu hitrih moderne dobe?

Balzacova tiskarna

V Parizu so nedavno na hiši, kjer je imel Honoré de Balzac od l. 1826 do l. 1828 lastno tiskarno, odkrili spominsko ploščo. Ubogi Balzac pri ženskah in trgovskih podjetjih ni imel sreče. Gospa de Berni mu je za nakup posodila 1500 frankov, v podjetju je tiskal svoja dela in bil zelo vesel svojih uspehov. A že po dveh letih je moral spoznati, da je slab trgovec in da podjetje propada. Ni mu preostalo drugega, nego da je tisk-

karno odrinil gospe de Berni, ki jo je prevzela in jo vodila naprej s svojimi sinovi. — Danes je v nekdanji Balzacovi tiskarni nameščena trgovina s papirjem in pisarniški potrebščinami.

60-letnico

je obhajal minulo soboto Karlo Kovačević, kmet v Jazavici na Hrvaškem, vodja kmetijske gibanja na Hrvaškem. Bil je med soustanovitelji svoječasne Radičeve seljačke stranke in njen podpredsednik, in je kot tak nešteto krat radi strankine taktike prišel v nasprotje s pokojnim Radičem in drugimi prvaki stranke. Vztrajač na svoji takratni ravni poti zbira danes zopet hrvatske kmetijske vrste v skupno fronto v borbi in delu po intencijah kralja Aleksandra. Čiča Karlo je še vedno svež in čil telesno in duševno.

Bojni ples Culukairov — modni ples.

Iz Londona javljajo, da je tam uveden v plesnih lokalih kot novost ples »moochi«. Novi ples je na las podoben bojnemu plesu Culukairov, ki ga plešejo z orožjem v roki. Strokovnjaki pravijo, da ples ni ravno kompliciran. Sestoji v glavnem iz ritmičnih gibov ledja in nog in odlikuje ga posebna barbarska gracija. Tako si civilizacija izposoja plesne vzorce od afriških divjakov!

Batja organizira novi tip osnovne šole za odrasle.

Znani češki industrijalec Batja je sklenil, da bo organiziral v Zlinu na Moravskem, kjer ima svoje tovarne, obsežno osnovno šolo za odrasle, ki naj služi poglavitno in razširjenju izobrazbe delavcev s posebnim ozirom na tehnično izobrazbo. Pouk bo razdeljen v tečaje za splošno izobrazbo in v tečaje za strokovno izobrazbo, zlasti v strojništvo, trgovstvo, čevljarstvo, gradbeništvo in kemijo. Šola se bo sčasoma tako izpopolnila, da jo bodo lahko obiskovali vsi njegovi delavci.

»Radikalno« zdravilo.

— Prosim nekaj za kurje oči, pa nekaj prav radikalnega!
— Tu, prosim, vzamite to mazilo, jaz ga rabim že — 15 let.

Sport

Tekmovanje za državno prvenstvo.

V nedeljo dne 2. nov. se odigra X. kolo tekem za drž. nogometno prvenstvo in sicer: v Zagrebu Concordia:Slavija (Sarajevo), v Beogradu Jugoslavija: Slavija (Osijek), v Splitu Hajduk:BSK.

Rapid protestira...

KS Rapid je vložil protest pri LNP proti verifikaciji nedeljske tekme Rapid - Svoboda. Protest motivira s tem, ker je v moštvo Svobode igral neverificiran nogometaš. Proti sodniku pa je Rapid vložil protest pri zboru nogometnih sodnikov.

Lahkoatletski miting

ISSK Maribora in SK Rapida se bo vršil prihodnjo nedeljo na igrišču Rapida.

Konferenca predstavnikov vseh podsavezov JNS-a.

JNS je na svoji zadnji seji razpravljala o tekočih poslih. Med drugim je na predlog sarajevskega podsaveza sklical za 1. in 2. novembra v Beograd konferenco predstavnikov vseh podsavezov JNS-a. Konferenca naj bi bila nekaka priprava za predstoječo glavno skupščino saveza. Razpravljalo se bo o predlogu za spremembo saveznih pravil, o spremembi načina odigravanja državnega prvenstva, o tekmovalni za savezni pokal in o eventualnem osnovanju novih podsavezov. Na konferenci se bodo nadalje pretresala vprašanja spora v JNS, zdravstvene zaščite igralcev, pomoči klubom za gradnjo igrišč itd., tako da ne bodo ta vprašanja preveč obremenila skupščine.

Medklubiški odbor LNP — službeno.

V nedeljo dne 2. XI. se vrše sledeče tekme: ob 12.30 mladina SSK Maribor: mladini SK Rapid, prvenstvena tekma za pokal MO. Nato se vrši brzoturnir vseh mariborskih klubov za pokal MO po sledečem redu: ob 14. uri SSK Maribor:SK Svoboda, ob 15. uri SK Železničar:SK Rapid in ob 16. uri zmagovalci I: zmagovalcu II. Vse tekme so vrše na igrišču Maribora. Službujočim odborikom se delegirajo gg. Nerat, Bukovala in Jančič. Vsak klub mora postaviti po 2 starejša reditelja, ki se morata javiti

točno ob 12.30 službujočemu odborniku. Razveljavlja se prv. tekma mladine SSK Maribor:SK Železničar, odigrana dne 26. X., radi kršitve določil pravilnika za prvenstvene tekme mladine, ter se določi za odigranje te tekme nov termin 16. XI. Da bodo klubom določila tega pravilnika jasna, bo objavil MO ta pravilnik ponovno.

MO bo priredil z namenom, da se izpopolni kader sodnikov, sodniški tečaj ki ga bo vodil sav. sodnik g. dr. Planinšek. Sportni klubi se naprošajo, da javijo v roku 7 dni na naslov poverjenika sod. sekcije g. Frankl Ernesta, Vetrinjska ulica, imena gg., ki bi bili pripravljeni, se tega tečaja udeležiti. — Tajnik.

Zimskosportni odsek SPD, službeno.

Ker so se v zadnjem času zgodile zamene in so naši člani hodili drugam po informacije, izjavljamo, da se dajejo odslej vse potrebne informacije samo v trgovini g. Bureša v Vetrinjski ul. in pri g. Majerju na Glavnem trgu. — Načelnik.

Ljubljanski hazena-podsavez, službeno.

Po volji, odnosno po naročilu večine klubov LHP-a je prevzela podsavezne posle zopet suspendirana uprava. Klubi se opozarjajo, da poslujejo kakor doslej točno in v smislu obstoječih pravil. Vse dopise je naslavljati na stari podsavezni naslov. Za Dravsko banovino obstoja kot višja instanca samo LHP. Savezni sklep, po katerem se ukinja LHP, se kot protipravljen zavrača in se ne vzame na znanje. U. o. sklicuje za 29. tm. sestanek klubov z dnevnim redom: Stališče naših klubov napram saveznim ukrepom in vprašanje odigranja jesenskih prvenstvenih tekem. Podrobnosti o sestanku so bile sporočene klubom s posebnimi okrožnicami.

Sokolstvo

Izredna seja uprave MSŽ

se vrši jutri, v sredo dne 29. t. m., ob 18. uri. Zdravo! — Tajništvo.

Med otroci.

— Ti, koliko pa je star tvoj bratec?
— Ne vem, smo ga komaj včeraj kupili!

Velika zaloga kuhinjske posode.

Hišne in kuhinjske potrebščine vseh vrst. — Vsaki gospodinjki znana prvovrstna emailirana posoda znamke »Herkules«, la aluminijeva litoželezna in posteklena posoda. — Nadalje milne za meso, orehe, kavo, mak in poper. — Tehnice za kuhinjo in mero-preizkusne za trgovce z uteži. Ribeže ravne, okrogle, polokrogle in oglate. Lopatice za oglje, pepel in smeti. Sita, deske za testo in valjarje. — Likalnice. — Razne oblike za vsakovrstno pecivo. — Kutije za specerijo in dišave. — Kotličke in šibe za sneg. — Solnike, kangle za mleko, cedila za juho, čaj, te-

sto in salato. — Vedrice, umivalnike in vrče. Nočne posode. Stiskalnice za ocvirke in krompir. — Samovare »Phöbus« in druge vrste. — Škafje okrogle in ovalne. — Lonce za kuhanje perila in perilnice. — Jedilno orodje in žlice vseh vrst. — Jedilne servise iz porcelana raznih izpeljav. — Kuhinjske garniture iz kamenine in porcelana. — Krožnike iz porcelana in kamenine. — Umivalne garniture in vse vrste steklene robe ter pletene košare in cekarje. Obče znana specialna trgovina s kuhinjsko posodo A. Vicel se nahaja sedaj samo v Gosposki ulici št. 5. XXX

Premog Peklenica

4750 kalorij, brez smrada, žlindre in kamenja, malo pepela. Din 38.— franko. B. Guštin, Cankarjeva 24. 3053

Avtomobilisti in motociklisti pozor!

Kupujem rabljene avto- in motoplašče. Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14. 3039

5000.— dinarjev

zaslužijo osebe voljne potovanju. Pojasnila daje »Universal«, Maribor, Wildenrainerjeva ulica 6 in Ljubljana, Zaloška ulica 10. 3040

Vinski mošt,

lastni pridelek liter Din 7.— toči M. Vezjak, Splavarska ul. 6. 3094

Nizko kalkulirano:

dobro izdelano: Žične vložke Din 130.—, madrace 250.—, tapecirane vložke 335.—, otomane 550.— divane 1500.—, dobite pri tapetniku F. Novak-u, Maribor, Slovenska ulica 24.

Sobo in črkoslikanje,

vedno najnovejši vzorci na razpolago izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno »Astoria«. X

Elektroinstalacije,

montaže vil, stanovanj, tovarniških poslopj vsaka montažna popravila, popravila motorjev najcenejše izvršuje Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ul. 16. Velika izbira svetilk, elektroblaga, motorjev po konkurenčni ceni. XII

Dotični, ki je kupil

pri licitaciji 15. oktobra dve rjuhi dolgi 2.50 m z idrijskimi čipkami in monogramom L. P., se naproša, da isti vrne proti povračilu denarja Heleni Sigulin, Maribor, baraka D, Danjkova ulica. 3091

Kupim razno pohištvo,

obleke, čevlje, štedilnike in ročni voz ter druge razne reči. Pismene ponudbe na Makor, Ruška cesta 35, Maribor. 3089

Gojzerce,

nepremočljive ima najceneje v zaog. Brzopotplata. Tattenbachova ul. št. 14. XXXVII.

Popravila damskih klobukov

iz klobučevine in zameta izvršuje ceneno in hitro A. Hobacher, Maribor, Aleksandrova c. 11. 2737

Angleško in češko sukno

sukno za plašče

bralni baržun

lindener baržun

barhente

kakor tudi vsakovrstno manufakturno blago kupite najceneje pri

XXXIV.

Srečko Pihlar

Maribor, Gosposka ul. 5

DAMSKÉ plašče

kupite najlepše in najceneje v

Trgovskemu domu

v Mariboru 3019

Snežnji čevlji

najboljših svetovnih znamk

Din 95.—

Din 110.—

Din 130.—

Din 160.—

Din 200.—

Jos. Moravec, Maribor, Slovenska 12

Zahvala

Za vse dokaze iskrenega sočutja ob priliki smrti moje nepozabne, ljubljene soproge, gospe

Zofije Balt

izrekam tem potom mojo najtoplejšo zahvalo. Posebno pa se zahvaljujem gg. zdravnikom, družini Počivalnik, darovateljem prekrasnih vencev in šopkov, kazniškiemu osebju, tovarni »Sana« in vsem, ki so v tolikem številu spremili pokojnico na njen zadnji poti. Vsem še enkrat najlepša hvala! 3092

Zalujoči soprog.

Prevzem gostilne in prekaževalnice

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem kupila od g. Küttner na

Vojašniškem trgu 3

gostilno in prekaževalnico

Imela bom stalno na zalogi dobra vina.

Posebno priporočam cenj. občinstvu prekaževalnico, ki je do sedaj znana kot ena najboljših v celem mestu in se sedaj v njej zopet stalno obrtuje.

Se priporoča za obilen obisk lastnica in gostilničarka **JOSIPINA SLOKAN**. Vojašniški trg št. 3.

RAZPRODAJA!

V četrtek, dne 30. oktobra 1930 ob 9. uri pričnemo radi popolne opustitve trgovine z razprodajo vsega manufakturnega blaga, nahajajočega se v našem skladišču, Meljska cesta šte. 29 in nadaljujemo isto dnevno od 9.-12. ure dopoldne in od 2.-5. ure popoldne, do popolne odprodaje vsega blaga

Zaloga:

Za odprodajo pridejo v prvi vrsti v poštev moška sukna za obleke, površnike in zimske suknje, damska sukna za obleke in plašče, Creppe de Chine, Crepp Satin, kakor tudi platno, posteljno perilo itd.

Cene:

Zimsko in režijsko blago 20% pod lastno nakupno ceno
Poletno in spomladansko blago po 30% pod lastno nakupno ceno

Ostanki vseh vrst, za vsako ceno, proti takojšnjemu plačilu

Kvaliteta:

Ker smo dosedaj vodili v naši trgovini samo kvalitetno blago angleškega in češkega izvora ter špelično pri moškem in ženskem suknu polagali največjo važnost na polnovrednost istega, se nudi cenj. občinstvu izredna prilika za nabavo res prvovrstnega in trpežnega oblačila in to po cenah, ki jih ne zamore nihče nuditi

Odprodaja se bo vršila dnevno od 9. do 12. ure dop. in od 2. do 5. ure pop. v našem skladišču:

Meljska cesta 29 pritličje

Prva mariborska oblačilnica

M. GEČ, Maribor, Meljska cesta št. 29